

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
tési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppalok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 115. szám.

Péntek, május 21.

Diadalmas harcaink az oroszokkal. Mindenütt verjük.

Budapest, május 20. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.
Jaroslautól keletre és Sieniawánál erős orosz támadást az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertünk. A szövetséges csapatok kelet felé és délkelet felé tért nyertek.

A Felső Dnjeszter menti harcoknál további 5600 orosz elfogtunk.

Sambortól északra az egyik szakaszon az oroszokat fő védelmi állásukból kivertük és Moseiskától tíz kilométernyire délnyugati irányban egy helységet rohammal bevettünk.

A Pruth vonalán a helyzet változatlan.

Kolomeától északra egy rövid ellentámadásunk révén egyezernégyszáz hadifogoly került kezünkre.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, május 20. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, május 20.
A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

A frauenburgi vonal irányában jelentett nagyobb ellenséges erőkkel eddig nem ütköztünk össze.

A Dubissa mentén a támadásokat visszavertük, 900 hadifogoly és 2 géppuska maradt kezünkön.

Tegnap Podubistól északra támadtunk. Elfoglaltuk a 105-ös magaslatot és további 500 orosz elfogtunk.

A délre előnyomuló orosz erőket Gryszkabuda szakinál teljesen megvertük. Az ellenség maradványai kelet felé az erdőbe menekültek, kisebb osztagok még tartják Sutkit.

Az oroszok véres veszteségei igen súlyosak voltak, ezért a hadifoglyok száma mindössze csak 2200 továbbá négy géppuskát zsákmányoltunk.

Délkeleti hadszíntér:

Przemysltől északra a Sanon átkelt csapatainkat tegnap délután az oroszok kétségbeesett rohamokkal újból támadták.

Az ellenséget mindenütt igen jelentékeny veszteséggel visszavertük.

Ma reggel egyik szárnyon támadásba mentünk át.

Rohammal bevettük az ellenség állásait, amely futva menekült.

A háborús Olaszország.

Budapest, május 20. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:
A berlini Zeitung am Mittag szerint Luzzatti, volt olasz pénzügyminiszter a National Tidende római tudósítójának mondotta, hogy Itália követelése a monarchiával szemben a következők:
Azonnali megszállása Trentinónak, Isztriának Trieszttel, Polával, Fiumével és több adriai szigettel együtt.
A dalmát partokon a tengerészeti állomások átengedése.
Lemondás Szerbiával szemben a közvetlen vagy közvetett beavatkozásról.
Lemondás az Olaszország érdekei ellen irányuló balkáni politikáról.
Szabad kéz adandó, hogy Olaszország a Földközi-tenger keleti részén Törökország ellen érdekeit az ententevel együtt megóvja.

Szabadkéz a leendő békekongresszusra, ahol Itália fentartja magának, hogy a Szerbia és Belgium ügyét támogassa.
Berlin egész sajtója Olaszországgal a háborút elkerülhetetlennek tartja (M. T. I.)

Budapest, május 20. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:
Rómából jelentik: A parlament ülésterme tulzsfolt. 480 képviselő van jelen. A karzaton a diplomaták, az Unie, Franciaország, Japán, Oroszország, Anglia nagykövetei, D'Annunziót a terem és karzatok ovációnálják, csak a szociálisták hallgatnak. A politikai személyiségek Giolitti kivételével mind jelen vannak.

Marcora elnököt a szocialisták kivételével megéljenezték.

A Salandrával élén belépő kormányt éljen a háboru, éljen a király kiáltással fogadják.

Salandra javaslatot terjeszt be, mely a kormánynak háboru esetére rendkívüli felhatalmazásokat ad.

Salandra minden mondata után „Éljen Olaszország!” kiáltások. Csak a szocialisták maradnak esendben. A beszéd végén a kamara impozánsan tüntet a hadsereg mellett. (M. T. I.)

(Távirataink folytatása „Legujabb” rovatunkban van).

A nyugati hadszíntér.

Budapest, május 20. A „Torontai” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, május 20. A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről:

Flandriában és Franciaország északi részében tegnap a borús, ködös idő megakadályozta a hadműveleteket.

A Loreto-magaslatokon kissé előrehaladtunk.

Ablainál az ellenség éjjeli előretörését szaronyharcban visszavertük.

A Maas és Mosel között a tüzérségi harc különösen heves volt. Észak felé, Aillytől keletre széles arcvonalban támadtak. A támadást részben elkeseredett kézi tusával mindenütt visszavertük.

Törökország háborúja.

Budapest, május 20. A „Torontai” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Konstantinápoly, május 20. A főhadiszállás jelenti:

A Dardanella-fronton tegnap sem volt szárazföldi akció.

Május 17-én fedett útegeink kényszerítettek egy ellenséges páncélost, hogy elhagyja állását és beszüntesse a szárazföldi útegeink elleni tüzelést.

Május 18-ikán reggel a CharlesMarcelle és a Henry IV. páncélosok, továbbá egy ellenséges torpedó-romboló bombázták gyalogsági állásunkat a ruméliai szektoron, de anatóliai útegeink tüzelése előtt kénytelenek voltak visszavonulni. Délután az Implacable, a lord Nelson páncélosok megújították ezt a kísérletet, de ezeket is elűztük. A Nelsonról leadott kétszáz lövedék rossz célzás miatt a tengerbe esett. A mi veszteségeink csekélyek.

A többi harctéren nem történt jelentős esemény.

Ezüst golyók mozgósítása.

Irta: Dr. Bókay Árpád.

Mialatt az északi határon diadalmasan nyomulnak hadaink előre és minden kelő nappal újabb hatalmas területet ragadnak ki az ellenség kezéből, idehaza újra megkezdődött a monarchia anyagi erejének újabb toborzása a háboru céljaira. Az ellenséges oldalon praktikus angol észszel mindjárt a hadüzenetet követő napokban megállapították azt, hogy ezt a háborut az utolsó milliárd fogja megnyerni. Ugyanazon az oldalon hangsúlyozták az ezüstgolyók szerepét. Ami akkor előttünk, laikusok előtt még nem lehetett egészen érthető, ma már világos mindannyiunk számára, hogy a modern háboruban az ellenfelek nemcsak acélgolyóval küzdenek egymás ellen, hanem ezüstgolyóval és aranygolyóval is. A mozgósítási parancs fegyverbe hívta a harcban álló államok minden fegyverfogható polgárát. A sok millió szurony azonban csak akkor tudja megvédelmezni az ország határait, csak akkor tudja megoltalmazni a hazai földet s a hazai földön élő békés polgárok egzisztenciáját, ha a fegyverképes polgárok után mozgósítani tudjuk idehaza a polgárok pénztárcáit is.

Valamikor régen minden országnak, minden uralkodónak megvolt a maga rendes állandó hadserege, ha háboruba keveredett, ezt a hadsereget vitte a harmezőkre. És míg a harc tombolt, itthon békésen folytathatta minden polgár a maga rendes élethivatását, mintha háboru sem lett volna. Mindnyájan tudjuk, hogy ma ez már nincsen így. A modern hadseregek nem zárt testületek, a modern hadsereg maga az egész ország népe fegyverben. A fegyveres fölkészültség az egész nemzet fölkészültsége lett és a háboru az egész nemzet háborúja. Ezt a képet láthatjuk a hadviselő modern

országok anyagi fölkészültségében is. Régen ha háboru volt, néhány bankár hitelezni tudta azt az összeget, melybe a háboru került. Ma, a modern háboru rettenetes költségei mellett nem elég többé az, hogy csak a bankárok hitelezzenek a hadviselő államnak. A szent cél mozgósítja a kispénzü embereket kicsiny vagyont is, mindenki az állam hitelezője lesz, hogy az állam eleget tudjon tenni a rája nehezedő óriási terheknek.

Tapasztaltuk ezt az első háborus kölcsön jegyzésénél, amikor kis összegek tömörkedéséből gyűlt össze az a sok százmillió, mely fényes eredménnyel zárta a hadikölcsön jegyzését. Gazdag bankárok pénze mellett az állami rezervoárakba ömlött össze a kevés pénzü hivatalnokok, lateinerek, orvosok, ügyvédek, kereskedők pénze is, ezerholdas nagyurak mellett ott szerepelt az egy-két holdas földesken gazdálkodó földműves ember neve. Es tudok eseteket, amikor lelkes emberek fölhívására szerény eselédorsban élő emberek is hadikölcsönbe fektették megtakarított kis pénzüket.

Csak így, a nemzetvagyonnak ilyen népfölkélese mellett sikerülhetett az első hadikölcsön olyan fényesen, mint ahogy az ellenségeink elrettentésére sikerült. Most elkövetkezett az anyagi erők második mozgósítása. Nem kételkedem benne, hogy ez a második mozgósítás éppen olyan frappáns eredménnyel fog záródni, mint az első. Hiszen az első kölcsön jegyzése óta még inkább megtanulhattuk, hogy mit jelent ez a háboru a mi szempontunkból. Megtanulhattuk, hogy ez a háboru igazi önvédelmi harc, minden egyes acélgolyó, mely a fegyverek csövén kirepül, a tüzhelyünket, a családjunkat, az egzisztenciánkat védi és bennünket, a hozzánk tartozó szeretett lényeket védik azok az ezüst- és aranygolyók is, amelyek az ellenség ellen röpitünk. Mert ezek

az ezüst- és aranygolyók, mire a harctérré érkeznak, átalakulnak acélgolyókká, amelyek az ellenség számát fogyasztják, átalakulnak ágyúkká, amelyek határainkat és határainkon küzdő katonáink életét védelmezik, átalakulnak negyvenkettes és harminc és feles gránátokká, amelyek az ellenség védelmi állásait a levegőbe röpitik. Átalakulnak meleg ruhákká, amelyek katonáink testét védik, átalakulnak bakancsokká, amelyeket a mi fiaink a lábukra huznak.

A nemzet erejét megfeszítve küldi egyik tartalékesapatot a másik után a harctérré. Ugyanígy kell küldenünk tartalékban tartott anyagi erőinket is a már mozgósított milliárdok után. A mi anyagkitartásunk erősíti és edzi a lövészárokból fekvő katonák kitartását, az a bizalom, mellyel ha kell, utolsó garasainkat is bedobjuk a küzdelembe, erősíti az ő bizalmukat a végleges győzelemben.

Az első hadikölcsön sikere fölött egy nyert ütközettel. Legjobb bizonyosága ennek az a meglepetés és az a megdöbbenés, mellyel az első hadikölcsön sikerét az ellentáborban fogadták. Nem várták tőlünk ezt az imponálóan nagystíli anyagi erőfeszítést. És valljuk be: mi magunk sem vártuk magunktól. Évek és évtizedek hosszú sora óta megszoktuk azt, hogy kölcsönpenzért mindig a külföldre fordultunk, külföld szállította a pénzt nemcsak a hitelre szoruló magányosoknak, hanem a kölcsönt kereső városoknak és a kölcsönt kereső államnak is. Az első hadikölcsön sikere az itthoni pénzüpiac olyan erejét és olyan szívósságát bizonyította, ami a legnagyobb örömmel és a legnagyobb lelkesedéssel töltötte el mindnyájunkat. A második hadikölcsön sikerét már az az önbizalom is elősegíti, melyet az első kölcsön sikere szított fel a lelünkben.

Telefon 330.	VÁROSI MOZI A VÁROS! SZINHAZBAN.	Telefon 330.
Szombaton, május hó 22-én két előadás: délután 5 órakor zónaelőadás félhelyárral és este 9 órakor rendes helyárral.		
Mesés felvétel!	Bemutatóra kerül:	Óriási szenzáció!
Végre egyedül.		Szemtől szembe.
Vígjáték 3 felvonásban. — A főszerepben a világhírű Lisi Nebushcka. — Csupa jókedvű ötlet.		Nagyhatású dráma 2 felvonásban
Az előadásokat a cs. és kir. 29-ik gyalogezred zenekara kíséri.		
165—x.33		Remek, tiszta, nagy képek.

HIREK.

— **A miniszterelnök elismerése a nagybecskereki szerb földműves gazdáknak.** Tisza István gróf miniszterelnök értesülve a nagybecskereki szerb földműves gazdák legutóbbi hazafias nyilatkozatáról és áldozatkész-ségéről, a következő táviratot küldte dr. Dellimanics Lajos főispán, kormánybiztoshoz:

Méltóságos
Dellimanics kormánybiztos urnak
Nagybecskerek.

Igaz örömmel vettem a nagybecskereki szerb gazdaközönség küldöttségének magyar hazánkhoz való ragaszkodásuk érzetében Méltóságod előtt nyilvánítt hűségnyilatkozatát, valamint a Vörös Kereszt Egyesület ottani fiók részére átadott nemes adományok bejelentését. Felkérem Méltóságodat, hogy az említett gazdaközönségnek ezen hazafias megnyilatkozásért elismerésem kifejezésre juttatni sziveskedjék. Tisza.

A miniszterelnök elismerését közölte Czvejanov Dusánnal, a küldöttség vezetőjével, aki viszont a küldöttség tagjainak tolmácsolta a miniszterelnök táviratát.

— **Kitüntetés.** A király megparancsolta, hogy Fabini Roland 29. gyezedbeli főhadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a legfelső dícsérő elismerés tudtul adassék.

— **Követésre méltó példa.** Verseczről írják lapunknak: Ebben a háborúban már annyi szép és nemes dolog történt a harctéren úgy mint itthon, hogy már alig lehet valami újat, mint követendő példát odaállítani. De még a mostani időkben is ritkítja párját, amit egy verseczi polgár, Zoffmann Sándor tett. A kormány közbenjárására ugyanis 300.000 K értékű kékgyémánt kaphatott volna a város, mint nagy bortermelő központ, ha vállalja a kezességet az egész összegért. A városi közgyűlés azonban félt a nagy felelősségtől, úgy, hogy már-már visszautasították az ajánlatot, amikor Zoffmann Sándor felállt és kijelentette, hogy személyesen, önzetlenül áll jót az egész összegért. Nagylelkű ajánlatát persze lelkesedéssel fogadták és így Versecz város szőlőtulajdonosai ma Zoffmann Sándornak köszönhetik, hogy olesó és jó kékgyémántok jutottak.

— **Élelmiszerek árának és a munkabéreknek hatósági megállapítása Pancsován.** Pancsováról írják: A városi hatóság egyes élelmiszereknek az árát megállapította, viszont megállapította némely munkabérek maximumát is. Erre vonatkozólag a következő hirdetményt becsátotta ki.

Pancsova város tanácsa az alább megnevezett fogyasztási cikkek és szolgáltatások legmagasabb árát megállapítván, a megállapított árak túllépése kihágásként büntetett fog. A megállapított árak a mai nappal lépnek hatályba. A megállapítás a következő: Tojás 3 db 20 fillér. Tej 1 liter 32 fillér. Tehénturó 1 kg. 70 fillér. Tejföl 2 del. 32 fillér. Vaj 1/4 kg. 120 fillér. Burgonya 1 kg. 24 fillér. Petróleum 1 liter 88 fillér. Süvegucor 1 kg. 104 fillér. Kockacukor 1 kg. 108 fillér. Finom buzaszt 1 kg. 100 fillér. Figyelmeztetem az eladókat, hogy az itt felsorolt cikkek csupán az itt megjelölt mértékek alapján árusíthatók. A kézi napszám legmagasabb ára közönséges napszámért május—június hóra férfi részére 4 kor., nő és 16 éven felüli fiú részére 3 kr., gyermek részére 2 kor., július—augusztus hóra a fenti megkülönböztetés 5, 4 és 2 kor. Szőlőmunka bére a metesznél 4 kor., kapálásnál 3 kor., permetezésnél 6 kor. Tengerikapálás és töltegetés holdankint 10 kor., takarmánycsészés, gyűjtés és boglyába rakás együtt holdankint 16 kor., kézi aratás holdankint 16 kor., géppel való aratás ló és kötőhános hozzáadásával holdankint 20 kor. Fogatos munkabér szántásnál 10 kor., vetés, boronálás, hengerezésnél 6 kor. holdankint. Fogatos napszám közönséges munkánál május—június hónapra 12 kor., július—augusztus hónapokra 14 kor. Végül tiltva van az élelmiszerekkel való házalás s élelmiszereknek a házi szükségle-

tet meghaladó tömeges összevásárlása, valamint a postai szállítás kivéve, élelmiszereknek a városból való kivitele.

— **Fémet a katonaságnak.** A rendőrkapitányság kéri a közönséget, legyen szives a különféle fémekeket előkeresni a padlásról, pincéből, éléskamrából és egyéb helyekről s tartsa készletben, hogy mire a fémgyűjtőkocsik megjelenik, azokat átadhassa.

— **Tábori postacsomagot nem lehet küldeni.** A postahivatal közli, hogy tábori postákhoz postacsomagot a mai naptól kezdve további rendelkezésig nem lehet küldeni.

— **Jön a fémgyűjtőkocsi. Adakozzunk fémekeket.**

LEGUJABB.

A háborús Olaszország.

Salandra beszéde a kamarában.

Budapest, május 20. A „Torontál” eredeti távirata. (Érkezett reggel 8 óra 16 perckor). A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Rómából sürgönyzik:

A kamara ülésén Salandra miniszterelnök hosszabb beszéddel indokolta meg a kormány javaslatát. Képmutató és hamis érvektől hemzsező beszédében arra hivatkozott, hogy Olaszország mindig a békemissziót teljesítette. A nemes cél kedvéért nemcsak legszen- tebb aspirációit alárendelte, hanem fájdalommal tűrte a tervszerű kísérleteket, amelyek Ausztria-Magyarországban az olasz jelleg elnyomására irányultak. Ausztria-Magyarország ultimátuma Szerbiához egy c-áppással megemmisítette hosszú évek fáradozásait, amennyiben megsértette a monarchiával való pusztá megállapodást. A monarchia szándéka odairányult, hogy megzavarja a befolyási szférát a Balkánon. És legjobban megsértette az egész szerződést eltöltő szellemet azzal, hogy a világra rázabadiította a legborzasztóbb háborút, megrontotta az egyensúlyt, amelynek biztosságát szolgálni a szövetség hivatva volt. Virtualiter pedig ellenállhatatlan erővel felélesztette a monarchia Olaszország nemzeti kiegészülésének problémáját. A kormány hónapokon át türelmesen fáradozott, hogy olyan megegyezést találjon, mely a szövetségnek visszaadná elvesztett létjogosultságát, azonban a tárgyalásoknak határait nemcsak az idő, hanem a méltóság is megvonta, amelyeknek túlhaladva, megsértették volna országunk érdekeinek összességét s hazánk becsületét.

A legmagasabb célok fenntartása érdekében e hó 4-ikén notifikáltuk az osztrák-magyar kormányt, hogy a szövetségi szerződést felmondjuk, fenntartva cselekvés szabadságunkat. Salandra ezután beszédét így fejezte be:

— Tegyük félre minden félreértést, boruljon arra a feledés fátyola. Az ellentéteknek meg kell szünniök. Vajha mindnyájunk ereje összeolvadna s egy szenvedélyes kifejezést találna Olaszország hadseregében és flottájában.

Ezután a kamara megalakította a bizottságot, amely megvizsgálja a kormánynak a háború esetén szükséges rendkívüli felhatalmazásokról szóló javaslatát. A kormány indítványára 357 szavazattal 54 ellenében titkos szavazással kimondották a sürgősséget. A bizottság azonnal összeült.

Időközben a kamara ülést felfüggesztették s újbóli megnyitása után Bosselli előadó felolvassa a bizottság jelentését.

A szenátusban.

A szenátust d. u. 4 órakor nyitotta meg 236 szenátor jelenlétében Manfredi elnök. A kormányt viharos ovációval fogadták. Salandra megismételte kamarai beszédét, mire megismétlődtek a kamarai jelenetek. Salandra

indítványára a szenátus ülésének folytatását ma délután 3 órára halasztották.

A kamara ülésének folytatása.

Rómából sürgönyzik: A Kamarában a szünet alatt a folyosón élénken vitáztak a kormány nyilatkozatát. Délután 5 órakor újból megnyitják az ülést. Bosselli előadó javasolja, hogy egyhanguladják meg a kormánynak a felhatalmazást a háborús intézkedésekre (Hosszantartó helyeslés). Kiemelte a bizalmat a melylyel mindenki viseltetik a hadsereg, a haditengerészet és az uralkodó iránt.

Az összes képviselők, miniszterek felállanak s folyton kiáltják:

— Éljen Itália!

A miniszterek kezét fogják.

Ezután Barziali szólalt föl. (M. T. I.)

A hadüzenet előtt.

Budapest, május 20. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Luganóból sürgönyzik:

A Messagero írja, hogy a jelek arra mutatnak, hogy a monarchia nem hajlandó Itáliának hadat üzeni. Mihelyt a Kamara a felhatalmazást megadja a kormánynak, Olaszország azonnal hadat üzent a monarchiának.

Zürichből sürgönyzik: A Post jelenti jól értesült helyről, hogy Olaszország hadüzenetét május 22-ére várják.

Tüntetések Budapesten és Bécsben Olaszország ellen.

Budapest, május 20. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Budapesten este az Erzsébet-köruton sok ezernyi tömeg vonult föl s viharosan tüntetett Olaszország ellen. Folytonosan heves kiáltások zúgtak:

— Le az olaszokkal! Le a hűtlen szövetséggel.

A tömeg a Damjanich-utcai olasz konzulátushoz vonult s itt fokozott heveséggel tüntetett. A kivonult rendőrség vezetője felszólította a tömeget, hogy oszoljanak szét s ne tegyenek úgy, mint a római csöcselék, amire a tüntetők a török követséghez vonultak, ahol a szultánt éltették. Ezután a zuhogó zápor a tüntetőket szétoszlatta.

Bécsből sürgönyzik: Este többszáz főnyi tömeg tüntetett a hadügyminiszterium s a német konzulátus előtt az olaszok ellen, éltetve Németországot, Magyarországot, Törökországot és Ausztriát.

TAJÉKOZTATÓ.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fhg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabona-tér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.
Goldberg Mihály, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Megyeház-utca, a m. kir. posta-
épülettel szemben.
Tóth József, Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Fűszer- és esemegkereskedés:

Fendler József, Hunyadi-utca.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czika Jóló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Hálógyár:

Csusner János.

Kalapkészítő:

Andresz A., Fötér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelés Béla, Hunyadi-utca.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zehemü- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence- és festékáruraktár:

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bjauerle Testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-utca.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sirkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem.
Habrich Ferenc, Melenczei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Máttyás, Otthon-söresarnok.
Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóvatala, mely lap a legértebb, legoltriedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében